

Sarajevo, 09.05.2022. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
02.05.2022. – 06.05.2022.

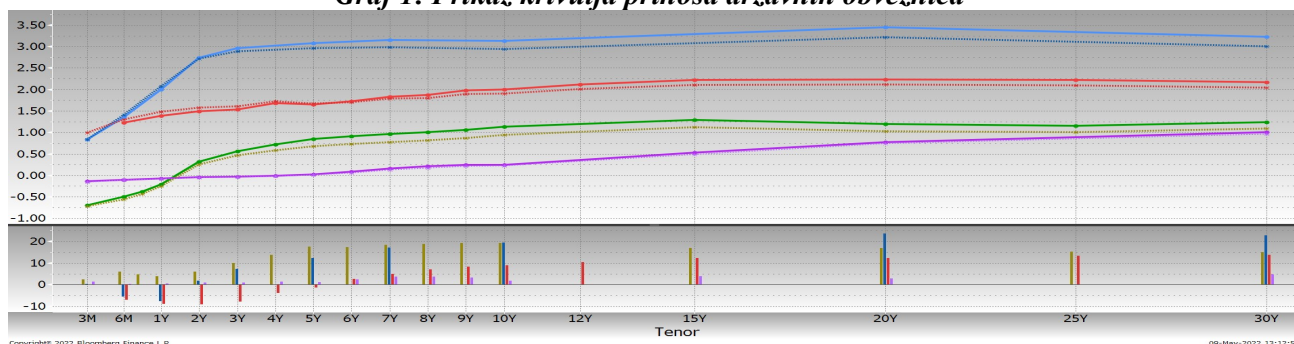
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	29.4.22	-	6.5.22	29.4.22	-	6.5.22	29.4.22	-	6.5.22	29.4.22	-	6.5.22
2 godine	0,26	-	0,32	↗	2,71	-	2,73	↗	1,59	-	1,51	↘
5 godina	0,68	-	0,85	↗	2,95	-	3,08	↗	1,67	-	1,66	↘
10 godina	0,94	-	1,13	↗	2,93	-	3,13	↗	1,91	-	2,00	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	29.4.22	-	6.5.22	
3 mjeseca	-0,696	-	-0,668	↗
6 mjeseci	-0,559	-	-0,500	↗
1 godina	-0,226	-	-0,183	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 06.05.2022. godine (pune linije) i 29.04.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Usljed očekivanog priopćenja FOMC-a, kao i izjava zvaničnika ECB-a o mogućnostima povećanja kamatnih stopa u eurozoni, prinosi obveznica eurozone su bilježili rast tijekom prošlog tjedna. U odnosu na prethodni tjedan prinosi njemačkih obveznica su povećani između 6 i 19 baznih bodova, dok je rast prinosa italijanskih obveznica bio dodatno izražen te je iznosio između 33 i 38 baznih bodova. Najveće promjene su zabilježene na krajnjem dijelu krive prinosa.

Članica IV ECB Schnabel je izjavila da je potrebno spriječiti da visoka inflacija postane ukorijenjena u očekivanjima, te da sam razgovor više nije dovoljan i da oni (ECB) moraju da reagiraju. Dodala je da, prema trenutnim podacima, a sve ovisi o podacima, vjeruje da će ECB biti u stanju da obustavi neto kupovine obveznica putem APP programa krajem lipnja, a da je iz sadašnje perspektive, prema njenom mišljenju, moguće povećanje kamatnih stopa u srpnju. Još jednom je ponovila da se, u svakom slučaju, prvo povećanje kamatnih stopa neće dogoditi prije okončanja programa kupovina obveznica, na što se već ranije obvezalo. Član IV ECB Panetta je izjavio da bi ECB mogla obustaviti ciklus negativnih kamatnih stopa nakon što odluči kada da obustavi program kupovina obveznica u III tromjesečju, ali da smatra da ne treba povećavati kamatne stope u srpnju. Dodao je da bi, što se tiče kamatnih stopa, bilo neoprezno reagirati prije nego što budu dostupni ekonomski podaci za II tromjesečje. Istaknuo je da je ekonomska ekspanzija skoro zaustavljena u eurozoni i da je suočena sa dodatnim „visokim troškovima“ dok se

kreatori monetarne politike bore sa rekordnom inflacijom. Član UV ECB Centeno je izjavio da je stagnacija mogući scenario za eurozonu i „da je to scenario koji treba da bude na našem stolu“. Glavni ekonomista Lane je izjavio da se ECB priprema za niz povećanja kamatnih stopa koja će referentnu kamatnu stopu dovesti u pozitivnu teritoriju, ali da je putanja koju će poduzeti važnija od točnog datuma prvog povećanja kamatnih stopa. Prema izvješću EU skoro 60% europskih kompanija je smanjilo prognozirane razine prihoda za ovu godinu, dok je jedna trećina kompanija smanjila broj radnika zbog nulte politike Covid19 koja se primjenjuje u Kini. Krajem tjedna predsjednik Deutsche Bundesbank Nagel je u svojoj izjavi potaknuo ECB da započne povećanje kamatnih stopa kako se „prozor mogućnosti sužava“. Njegov kolega iz Francuske De Galhau je izjavio da bi do povećanja kamatnih stopa na razinu iznad 0% moglo doći u ovoj godini, kao i da bi neto kupovine obveznica trebalo obustaviti do kraja lipnja. Još izravniji bio je Holzmann iz Austrije koji je izjavio da bi ECB trebalo da raspravlja o povećanju kamatnih stopa na sjednici u lipnju, te da je moguće i da se tada odluči za jedno povećanje. Članica IV ECB Schnabel je izjavila da bi povećanja kamatnih stopa mogla biti potrebna kako bi potrošači zadržali povjerenje u njihove (ECB-ove) mogućnosti borbe protiv inflacije.

Europsko povjerenstvo je polovicom tjedna objavilo da EU planira da uvede embargo na uvoz nafte iz Rusije tijekom narednih 6 mjeseci, te refiniranog goriva do kraja tekuće godine, kao dio šeste runde sankcija ovoj zemlji. Zvanična odluka još uvijek nije donesena.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	OŽUJAK	36,3%	36,8%	31,5%
2.	Maloprodaja – EZ (G/G)	OŽUJAK	1,8%	0,8%	5,2%
3.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	OŽUJAK	-0,5%	-5,4%	6,8%
4.	Maloprodaja – Italija (G/G)	OŽUJAK	-	5,6%	4,6%
5.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	TRAVANJ	55,8	55,8	54,9
6.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	TRAVANJ	108,0	105,0	106,7
7.	Stopa nezaposlenosti – EZ	OŽUJAK	6,8%	6,8%	6,9%
8.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	TRAVANJ	5,0%	5,0%	5,0%
9.	Stopa nezaposlenosti – Finska	OŽUJAK	-	7,0%	6,7%
10.	Stopa nezaposlenosti – Italija	OŽUJAK	8,4%	8,3%	8,5%
11.	Stopa nezaposlenosti – Irska	TRAVANJ	-	4,8%	5,1%
12.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000)	TRAVANJ	-74,0	-86,3	-2,9
13.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	OŽUJAK	10,0	9,7	11,0
14.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	OŽUJAK	-0,7%	-3,1%	4,3%
15.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	OŽUJAK	-0,4%	-3,5%	3,1%
16.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	OŽUJAK	2,8%	0,1%	2,8%
17.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	OŽUJAK	1,4%	0,1%	2,1%
18.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	OŽUJAK	-	1,5%	2,9%

SAD

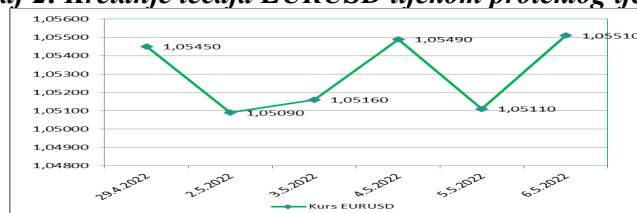
Proteklog tjedna je održana **sjednica FOMC-a na kojoj je donesena odluka o povećanju referentne kamatne stope za 50 baznih bodova (raspon 0,75%-1,00%)**, što je ujedno i najveće povećanje od 2000. godine, a što je bilo u skladu sa očekivanjima. Također, donesena je odluka o smanjenju bilančne sume Feda počevši od 1. lipnja. Predsjednik Feda Powell je izjavio da je inflacija previsoka, te da kreatori monetarne politike razumiju poteškoće koje ista uzrokuje. „Krećemo ekspeditivno kako bismo je spustili“, izjavio je Powell na konferenciji za medije, nakon sjednice Feda. Powell je istaknuo da je Fed snažno predan vraćanju stabilnosti cijena, te je dodao da će se i na idućim sjednicama razmatrati povećanje kamata za 50 baznih bodova, ali da se povećanje od 75 baznih bodova trenutno ne razmatra. Ipak, Powell očekuje da će se inflacija vratiti na ciljanu razinu od 2% i da će tržište rada ostati snažno. Reduciranje bilančne sume počeo će sa mjesečnim iznosima od 47,5 milijardi USD tijekom naredna tri mjeseca, nakon čega će se isti povećati na 95 milijardi USD mjesečno. Prinosi na američke državne obveznice su zabilježili rast, koji je više bio izražen na krajnjem dijelu krive prinosa.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti TRAVANJ	3,5%	3,6%	3,6%
2.	Promjena zaposlenih nefarmerski sektor TRAVANJ	380.000	428.000	428.000
3.	Promjena zaposlenih privatni sektor TRAVANJ	390.000	406.000	424.000
4.	Promjena zaposlenih prerađivački sektor TRAVANJ	35.000	55.000	43.000
5.	Tvorničke porudžbine OŽUJAK	1,2%	2,2%	0,1%
6.	Porudžbine trajnih dobara F OŽUJAK	0,8%	1,1%	-1,7%
7.	Trgovinska bilanca (u mlrd USD) OŽUJAK	-107,1	-109,8	-89,8
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 30. TRAVNJA	180.000	200.000	181.000
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 23. OŽUJKA	1.400.000	1.384.000	1.403.000
10.	PCE deflator (G/G) OŽUJAK	6,7%	6,6%	6,3%

USD je aprecioirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,0545 na razinu od 1,0551.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna **održan je sastanak MPC BoE na kojem je donesena odluka da se referentna kamatna stopa poveća za 25 baznih bodova, na 1%, što je najveća razina referentne kamatne stope u posljednjih 13 godina.** Ova odluka je bila očekivana. MPC je odluku donio glasovanjem 6:3, dok su neki članovi, koji nisu podržali ovu odluku, izrazili interes za povećanje referentne kamatne stope za 50 baznih bodova. Nakon održane sjednice BoE je upozorila da bi ekonomski rast mogao oštro da uspori usprkos rizicima rasta inflacije, što je protumačeno kao mogućnost da na narednim sastancima možda neće biti glasovanja za dalje povećanje referentne kamatne stope. BoE očekuje da će inflacija, koja je u ožujku povećana na 7%, ove jeseni dostići razinu od 10,25%, što bi bila najviša razina u posljednjih 40 godina. Također, procijenjeno je da bi suzbijanje inflacije moglo prouzročiti rast nezaposlenosti na 5,5% sa sadašnjih 3,8%. Rast referentne kamatne stope predstavlja četvrto povećanje ove stope od prosinca i ujedno je najbrži rast kamatnih stopa u posljednjih 25 godina, a dolazi kao pokušaj suzbijanja inflacije. Guverner BoE Bailey je istaknuo da ove odluke predstavljaju uzan put za kontrolu inflacije i izbjegavanje recesije. Prošlog mjeseca je Bailey već istaknuo da se kreatori monetarne politike već kreću „veoma čvrstom linijom“ kako bi usmjerili petu svjetsku ekonomiju kroz globalni postpandemijski val inflacije koji je pogoršan invazijom Rusije na Ukrajinu. Ministar financija Sunak sada je pod pritiskom svojih kolega da implementira radikalno smanjenje poreza nakon što je BoE upozorila da bi ekonomija mogla utonuti u recesiju tijekom naredne godine.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI prerađivački sektor F TRAVANJ	55,3	55,8	55,2
2.	PMI uslužni sektor F TRAVANJ	58,3	58,9	62,6
3.	PMI kompozitni indeks F TRAVANJ	57,6	58,2	60,9
4.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP) OŽUJAK	1,3	1,3	1,6
5.	Odobreni hipotekarni krediti OŽUJAK	70.000	70.700	71.000
6.	Monetarni agregat M4 (G/G) OŽUJAK	-	5,4%	6,0%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,83878 na razinu od 0,85527 (najviša razina od prosinca prošle godine), dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,2574 na razinu od 1,2348.

JAPAN

Veći dio proteklog tjedna financijsko tržište u Japanu je bilo zatvoreno zbog praznika. Proizvodna aktivnost u Japanu se povećala u travnju sporijim tempom u odnosu na prethodni mjesec, jer su prekidi u lancima opskrbe i strogi lockdown u Kini zbog Covid19 utjecali negativno na potražnju u inozemstvu. Aktivnosti u proizvodnom sektoru su pomogle da se održi otpornost proizvodnje, ukupnih porudžbina i optimizma, čak i kada su proizvođači postajali sve oprezniji zbog stalnih pritisaka na rastuće cijene zbog rata u Ukrajini, logističkih zastoja i globalnih ekonomskih očekivanja. Krajem prošlog tjedna su objavljeni podaci o stopi inflacije u Tokiju, koja je zabilježila najvišu razinu od listopada 2014. godine, dok je temeljna inflacija povećana na najvišu razinu od ožujka 2015. godine. Izazov za premijera Kishidu je da realizira adekvatnu podjelu proračunskih sredstava s obzirom na to da su realne zarade, prilagođene za inflaciju, u ožujku smanjenje za 0,2% na godišnjoj razini, dok su nominalne zarade povećane za 1,2%. Ekonomski analitičari su očekivali rast nominalnih zarada od 0,9%.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI prerađivački sektor F	TRAVANJ	53,4	53,5	54,1
2.	Povjerenje potrošača	TRAVANJ	34,2	33,0	32,8
3.	Monetarna baza (G/G)	TRAVANJ	-	6,6%	7,9%
4.	Stopa inflacije – Tokio	TRAVANJ	2,3%	2,5%	1,3%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 136,95 na razinu od 137,71. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 129,70 na razinu od 130,56.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 104,69 USD (99,28 EUR).

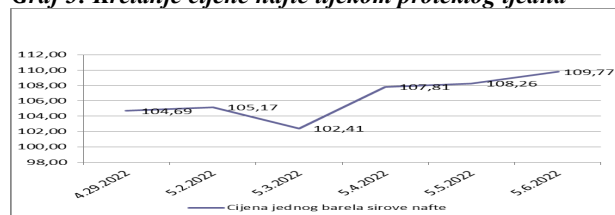
Početkom tjedna cijena nafte nije bilježila značajne promjene pod utjecajem slabijeg ekonomskog rasta u Kini, najvećem uvozniku nafte, što je zasjenilo strahove da bi opskrba mogla biti smanjena potencijalnom zabranom EU na uvoz nafte iz Rusije. U ovakvim okolnostima cijena nafte je fluktuirala oko 105 USD po barelu. U utorak cijena je blago smanjena pod utjecajem zabrinutosti oko prolongiranog lockdowna u Kini, koji je imao veći utjecaj na cijenu, nego moguća zabrana uvoza nafte iz Rusije u EU zbog aktivnosti vezanih za Ukrajinu.

Od sredine tjedna cijena nafte bilježi postupni rast nakon što je EU, najveći trgovinski blok, iznijela planove za postupno ukidanje uvoza nafte iz Rusije, što je imalo snažniji utjecaj na cijenu nego neizvjesnost oko tražnje za naftom iz Kine koja se i dalje nalazi u lockdownu zbog širenja pandemije. Do kraja tjedna cijena je bila pod utjecajem ovih odluka.

OPEC+ je donio odluku da se u narednom mjesecu nastavi postupno povećanje obujma ponude od 432.000 barela dnevno. Ova grupacija se osvrnula na situaciju u Kini, te je istaknuto da je ovaj prilično umjereni korak bio neophodan zbog problema u vezi sa pandemijom koja se u ovoj zemlji razvija. EU za sada ne može računati na članice OPEC-a da kompenziraju manju ponudu nafte iz Rusije. Lideri zemalja članica G7 obvezali su se krajem tjedna da će zabraniti uvoz ruske nafte kao odgovor na ratne aktivnosti predsjednika Putina u Ukrajini.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 109,77 USD (104,04 EUR), te je na tjednoj razini zabilježen rast od 4,85%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

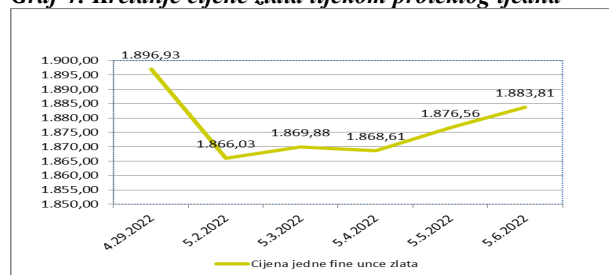

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.896,93 USD (1.798,89 EUR).

Početkom tjedna cijena zlata je smanjena, uglavnom pod utjecajem jačanja USD, ali i zbog očekivanja rezultata sastanka FOMC-a na kojem se raspravljalo o promjeni monetarne politike, pri čemu su investitori očekivali rast kamatne stope za 50 baznih bodova i eventualno ukazivanje na rast od 75 baznih bodova na narednom sastanku. Na sastanku je donesena odluka da se referentna kamatna stopa poveća za 50 baznih bodova (raspon 0,75%-1,00%), što je ujedno i najveće povećanje od 2000. godine, a što je bilo u skladu sa očekivanjima. Također, donesena je odluka o smanjenju bilančne sume Fed-a počevši od 1. lipnja. Cijena zlata je povećana nakon što je predsjednik Fed-a Powell istaknuo da se nije aktivno razmatralo povećanje kamatne stope za 75 baznih bodova, te je tijekom trgovanja u četvrtak ponovo probila razinu od 1.900 USD po unci. Krajem tjedna cijena zlata je bilježila blagi rast. Investitori izražavaju zabrinutost zbog rastuće inflacije što je utjecalo da se cijena zlata održi na višim razinama. Također, na cijenu zlata utjecaj imaju i izjave zvaničnika FOMC-a, koji su sada manje agresivni vezano za pitanje daljeg rasta kamatnih stopa.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.883,81 USD (1.785,43 EUR). Na tjednoj razini je smanjena za 0,69%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.